

25. Tulghes: lev. Targu-Murds. rünblatt Magda. küvjén távirat. os nfeld Lajosné. D'ra 1-100, N. pi utjás Wolf. re: lev. lapokért 165, London A. 5. naptáért 200, asszi értékekért Napraada: lev. Lei 8810. e Oradeamare: J. 100. (E. dig Lei 225.

remeth Lőjiraet. részi Irodája.

VESZRT

helyárrakkal. Napi 144.) zegény Zsuzsi a. Csokonai halála. ifjúsági előadás. Mihály emlé. óras. Rendés tart.

szor. Dezső hely. forozatszám: 147.)

nyitól: „Telmá. ma meg, ahinél. mi thogy kom. közöt az első

ORA

ber 28. Premier. ndjai a oraus. rkie Coogan. ber 28 Premier. térténe, 6 fel. zuru.

ember 28. A. Anok városban. leti felvételék z.

anok

uhák

ann

Unirii

ÉSEK

betűvel 6 lej. Leg. 30% kedvezmény. atli laboratorium. ést vez-zek. Dem. exthal, Huedin. 8200

k könyveket. Ma. és németnyelvű. usokat, közgazs. társadalom-tud. yűjteményes mű. sanált vagy új. al. veszek. Részletek. kat ármegejelős. nyvbarát" címre z. kérek.

gentes Deutsche. p, zucht zu 1-2. Stelle in feines. Timisoara Fabrik. asse 17. Gramsel. 8192

festett vaspántes. uhakoffer eladó. nthetők z Zsidó. dozó irodájában. ek-u. 1.

életben!

Szerkesztőség, kiadó-hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Barom L. Pop. (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal — 977. Sz. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a szerkesztőséghez címzendők. Kéziratokat nem adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

1924 november 29 Szombat

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 268 szám

5685. Kiszlev 2

A szudáni csapatok nem engedelmeskedtek a kiűritési parancsnak

Az angol munkáspárt meggyűlöletesen tiltakozik a kormány egyiptomi politikája ellen

(London nov. 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az angol kormány hivatalosan megcáfolja az egyiptomi kormány újbb lemondásának híreit, melyre az Allenby tábornok ellen tervezett merénylet és öszesítésen kompromitáltak letartóztatása adott volna okot. Az angol kormány úgy döntött, hogy a letartóztatottakat az egyiptomi kormány őrizetére bizza.

A kairói kormány hivatalos nyilatkozata szerint a Szudánban állomásozó egyiptomi csapatok, annak ellenére, hogy megkapják a kiűritési parancsot, a parancsok ellenállottak. Ere az angol csapatok körülvették az egyiptomi csapatokat. Az egyiptomi kormány uab parancsura azonban az egyiptomi csapatok beszüntették az ellenállást. Az új egyiptomi miniszteriumot egyelőre Zivar vezeti.

Az Allenby tábornok ellen tervezett merénylet résztvevői közül eddig N és A-ki bég volt hadügyi államtitkár és Abdel Rahmen Faidi bégét tartóztatták le. Maharó újabb angol erd indult utnak Egyiptom felé, hogy az angol hatóságok védelméről gondoskodják. Londoni jelentés szerint az angol munkáspárt szombaton az egész országban tiltakozó gyűléseket rendez, amelyekben tiltakozni fog az angol kormány egyiptomi politikája ellen.

A bukaresti monstre kémkedési pör első napja

Bukarest, november 28. A hadbírósg ma kezdte meg a monstre kémkedési pör tárgyalását. Az alábbi tisztséget Blinteanu ezredes tölti be. A vádat Cristea őrnagy képviseli. Reggel kilenc órakor elővezették a vádlottakat. A délelőtt a vádlottak nacionalisjának felvételével folyt el. A jegyző ezután bejelenti, hogy az egyik vádlott, C ro Z m f rescu, akit időközben szabadlábra helyeztek, megszökött. A bírósíhatározza, hogy a szökésben lévő vádlott föpít in kontumációm fognak ítélni. Marinescu szred s a vad képviselőjével támdt ino dens után kéri Rodu detektiv megidézését, aki Béorben felfedezte az állítólagos öszesekűvés szárait. A vádirat felolvasása után a tárgyalás folytatást holnapra halasztották.

Megszigorították az idegen valuta kivételét

Bukarest, november 28. A pénzügyminiszter ma egy rendeletet tett közzé, amelynek értelmében azok a külföldre utazók, akik idegen valutát akarnak magukkal vinni, ezenal a pénzügyminiszteri jóváhagyás szrint meg kell szerezni a devizaelőőrzhivatal engedélyét is. Az ellenőrző hivatalnál igazolni tartoznak, hogy melyik banknál szereztek be a külföldi valutáikat. Erre az intézkedésre azért van szükség, hogy megállapítsák, neme foglalkoznak valutakereskedelemmel olyan bankok is, amelyeknek erre nincs autorizációjuk. A pénzügyminiszter egyszerűsített megkereste az összes vámügyi hatóságokat, hogy a külföldre távozók utlevélének számát és a magukkal vitt valuta mennyiségét jegyezzék fel annak megállapítására, hogy visszatérésükkor neme hoznak nagyobb valutamennyiséget magukkal.

Az új osztrák pénzügyminiszter expozejája

a korona értékálásáról, a tisztviselők leépítéséről és a drágaság pénzbeli áldozatokkal való leküzdéséről

(Bécs nov. 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap mutatkozott be az osztrák nemzetgyűlés előtt dr. Ahner pénzügyminiszter, ahinek expozeját nagy figyelemmel hallgatta végig a Haz és a zantolásig mentelt harzatos közönsége. A miniszter mindenekelőtt bejelentette, hogy ország szarvása érdekében és a népszövetégi kölcsönről szóló m gallapodások értelmében a tisztviselők leépítését is i. dokoltnak tartja. A tíz és félbillóra előirányzott költségvetési öszszegből hathatilló esik személyi kiadásokra. Ennek a módosításon magis tételnek a csökkenését az ország gazdasági érdekei követelik.

A hőztársaság öszvetséges országgyűléseire és városokra hivatandó vagyonadéma 150 millárdra van előirányozva. A kincstárnak ez év kitero hónapjában ki-zámi ott jövedelme kielegítő, külföldesen áll ez a metropoliumokra, amelyek 48 millárdtal kedvezőbb eredményt hoztak a tavalyról. A miniszter hangsúlyozta, hogy az államháztartás egyensúlyban való tartása mellett szigoruan ragaszkod az osztrák valuta stabilitásához és ebben látja Ausztria gazdasági életének újjáépítését. Az osztrák korona a dollárhoz viszonyítva már két év óta teljesen szilárd tendenciát mutatott és értékeknek ezt az állandósultsát az osztrák jegybank valandris helyzete is biztosíthatja.

Ez kulontea megkönnyíti a külföldi fizetőeszközökkel való élénk forgalmat és Bécsot a keleti és nyugati országok devizáinak kieserlési közponijává avatja. Az idegen tőke beözönlése különben keresetté fogja tenni az osztrák értékpapirokat. Ezt mindenképpen elő fogja segíteni a t zede is, amelyek gazdasági hivatásának magaslátán kell állani. E feladata megvalósításánál a tözede számíthat a kormány támogatására.

Az ipar és kereskedelem nyomott helyzetét tőkehiány idézte föl, főleg azonban a magas kamatok. Ezt ellensúlyozni csak a munka és takarékoság tudja, továbbá idegen tőkének az országba való beözönlése. Oyan helyzetet kell teremteni, hogy az idegen tőke re lásson hoozkazatot abban, ha Ausztriában akar elhelyezést nyerni. Hetek óta tapasztaljuk külföldben a külföldi tőkének részvételét osztrák vállalatoknál.

A drágaság leküzdését is beigérte a miniszter, aki kijelentette, hogy e tekintetben kész pénzbeli áldozatokra is.

A beszédet a nemzetgyűlés rokonszenvesen fogadta.

Albert Thomas ma este Kolozsvárra érkezik

Kombinációk a francia politikus romániai utjának titokzatos céljairól. Thomas nyilatkozik a nemzetközi munkahivatal eredményeiről

(Bucuresti-Bukarest, november 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Albert Thomas, a genfi nemzetközi munkahivatal elnöke — mint már tegnap jelentették — Bukarestbe érkezett. Bar a volt miniszter még a vonaton adott intervjúban kijelentette, hogy romániai utjának s mmi hivatalos politikai színezete nincs, a fővárosban mégis a legkülönbözőbb kombinációk keltek szárnyra. Vannak, akik tudósítlik, hogy Thomas de Monzie francia szenátor megbízásából tartózkodik Romániában, hogy a román kormány előtt tevesz szóvá a román-orosz konfrenencia kérdését Franciaország ugyanis szeretné, ha Románia Oroszországgal megegyezést tudna létrehozni.

Ezokra a hírekre, amelyeket ellenőrizni nem áll módunkban, két momentum szolgált alapot. Az egyik az, hogy a bukaresti sajtóban éppen Thomas érkezése előtt sok szó esett egy új román-orosz konferencia lehetőségéről, a másik pedig az, hogy a munkahivatal elnökét Romania vácsággal állanfolknek kijáró tisztelettel fogadta. Bár ezt a tiszteletteljes fogadtást igen sokan arra magyarázták, hogy revnáképen készült az uralkodó párnak a genfi munkahügyi hivatalban történt impozáns fogadtatására.

Thomas bukaresti látogatásai

Albert Thomas tegnap több politikusal tárgyalat. Az ismertebb személyiségek közül Maniu, Lupu, Trancu Iasi és Moskovici Iúe heresték fel a genfi munkahügyi iroda vezetőjét és különösen az utóbbi látogatása volt igen szívélyes, mert a munkahvezért régi barátság fűzi Thomashoz.

A „Dimineata” szerint Thomas Duca külügyminiszterrel a leszerelésről tárgyalt, reményének adva kifejezést, hogy Anglia alá fogja írni a genfi jegyzőkönyvet a gyarmatok véleményének meghallgatása után. Duca külügyminiszter, aki tudvalevőleg a genfi konferencián a leszerelési bizottság elnöke volt, közölte Thomással, hogy a római népszövetégi kon-

ferencián valószínűleg személyesen fogja képviselni Romániát.

Nyilatkozik az európai helyzetről

Thomas ma fogadta a bukaresti sajtó képviselőit, akik előtt hosszabb nyilatkozatot tett. Mintán újra leszögezte, hogy utjának nincs hivatalos politikai jellege, csupán a munkahviszonyokat akarja tanulmányozni, a hírlapírók kérdésére néhány szóval válaszolt az általános európai politikai helyzetről vallott véleményéről.

— Igen nehéz — mondotta — erre a kérdésre egy olyan kategikus profeciával válaszolni, mint azt Genfben a francia választások előestéjén tettem. A helyzet legjellegzetesebb képe talán az, hogy Európa ma nem olyan periódusban leledzik, amelytől az öszes népek parallel és egyforma fejlődését lehetne várni. Ea továbbra is optimista maradok. Taljes a hitem a béke szilárd és metódikus épületében, noha jól tudom, hogy ma még sok az egyenlenség. A harmónia munkáját azonban csak a népszövettség tudja elvégezni, mert más megoldás nincsen.

Az orosz probléma

— Mi a véleménye az orosz helyzetről? — kérdezték ezután a hírlapírók.

— Önöknek meg kell értenők, — felelt Thomas mosolyogva — hogy én, aki magánygyben utazom, nem tehetek olyan politikai kijelentéseket, mint ahogy azt Genfben tettem a román sajtó képviselői előtt. Kíváncsi vagyok megismerni az önök véleményét ebben a kérdésben, hiszen önök szomszédjai Oroszországnak. Éppen ez a kíváncsiság volt egyik indító oka romániai utamnak.

Thomas ezután elmondotta, hogy a különböző államok eddig szászóten munkahvédelmi egyezményt ratifikáltak. A munkahivatal működésének köszönhető, hogy a legtöbb országban a nők és a 16—18 év közötti fiatal munkások nem alkalmazhatók éjjeli munkára, 14 éven aluli gyermekeket pedig ipari üzemek egyáltalán nem foglalkoztathatnak.

Arra a kérdésre, hogy Románia mennyiben járult hozzá a munkahivatal működésének eredm-

ny-ies, Thomas kijelentette, hogy Románia a felajánlott tizenhat konvenció közül tizenegyet már ratifikált és különösen kiemelte, hogy a nyolc órai munkaidőt minden vonalon bevezette, n.h. igen sok állam van, amely még most is vonakodik a fel-tétel teljesítésétől.

Thomas szombaton este kíséretével együtt Kolozsvárra érkeik, ahol Beszaru munkügyi

A pszichotechnika a német ujjáépítés szolgálatában

Az absztrakt tudományok eredményeit az iperbaa értékesítik, Tudományosan választják ki a legalkalmasabb munkásokat

(Berlin, november 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A legújabb Németország gazdasági életének aligha van ma fontosabb gondja a Dawes-javaslatnál. A Dawes-javaslat tulajdonképpen óriási terhet ró Németországra. Alig néhány napja készült el egy minden tekintetben precíz és alapos közgazdaságtudományi munka, amelynek adataiból nyilvánvaló, hogy bár a német kereskedelmi mérleg már néhány hónap óta aktív, a jelenlegi exportot négyeszeresére kell fokozni, hogy Németország teljesíteni tudja a Dawes-javaslat kötelezettségeit.

Ezt a statisztikai számot csak akkor tudjuk értékelni, ha meggondoljuk, hogy a mai kivétel éppen háromszorosa a hétről hónap előtti exportnak. A szivós és energikus német nagyipar és kereskedelem nem retten meg a nehézségektől, hanem újra felszól, hogy vissza-szerezze, amit elvesztett, hogy kivívja magának régi világgazdasági helyzetét, amelyre nem csak technikai és gazdasági fejlettségénél, de geográfiai helyzeténél fogva is predestinálva van.

Az elvégzendő munka természetével a német gazdasági élet minden tényleg tisztában van. Vissza kell szerezni az elvesztett piacokat, amelyiben lehetséges új piacokat kell teremteni, amelyek alkalmasak a német termékek befogadására. Ha ez már megtörtént, akkor gazdasági munkával kell nekilátni a termelésnek. Ez a munka pedig olyan természetű, amelynek elvégzésére nem elegendő csupán a tömeges energiája és a technikai segítséghezök tökéletessége, hanem a kapitalista teletumok ügyes kiaknázása és főleg a mindenkori kormányok celtudatos gazdaságpolitikája.

A német tudomány, amelynek gyakorlati színezetétsoha nem lehetett elvitatni, az ország gazdasági válságának hónapjaiban egyre szive-szebben állítja be kutató munkáját a legreáli-

inspektor fogja kalaszolai. Kolozsvárról a Zsivölgyi ipartelep-ekre utszik, ahol gyakorlati meggyőződést akar szerezni a ratifikált munkásvédelmi konvenciók végrehajtásáról.

Thomas és kísérete részére az Astoria-szállodában vizsgabás leását foglaltak le. A kolozsvári hatóságok ma délután érteszletre ültek össze, hogy Thomas fogadtatásának részleteit megbeszálj-k.

sabb napi problémák tudományos megismerésére és a megoldás utjának absztrakt elméleti előkészítésére. Igy szögönek Németországban az elvont gazdasági tudományok is a súlyos gondoktól küzdő gazdasági politikások és gyakorlati közgazdászok segítőitarsává.

A közgazdasági tudományok kutatásai egyre öltülatosabban törekzenek a produktív faktorai lehetőségeinek elméleti megismerésére. Ebből a szempontból különösen Nicolisch professzor működése maradandó értéket, ahinek első könyve az ország gazdasági fejlődésének virákorában 1912-ben jelent meg „Betriebslehre“ címmel. Ez a könyv, de különösen az 1922-ben „Organisation“ címmel megjelent munkája a kvalitatív emberi tulajdonságoknak és képességeknek a termelés szolgálatába való okszerű beállítását hangsúlyozza ki. A könyv meggondolata, hogy mivel a gazdasági tevékenység három gazdasági faktor mellett (tőke, munka és a megmunkáható föld) lehetséges, ezért a legfontosabb a három faktor helyes értékelése és felhasználása. A gazdasági élet eddig túlbessülte a gépek inéügentiját, az émszerőség szempontjából a munkát, mint termelési faktort cantulatos kiválasztással kell az öt megillető helyre állítani.

Ez az a pont, amelynél Nicolisch tanainak szálat a pszichotechnika tudományával össze-fonódnak. A pszichotechnika (gyakran Iudustriele Psychologie) újkeletű aga az elméleti közgazdaságtudományok, amely praktikus céljával a termelést egyedek tudományos kiválasztását tűzte ki. Eljárásában a kísérletpszichológia eredményeire támaszkodik és így akarja a term-lésben minden egyenlő esélyt a helyet kijelölni, amelyre természeti adottságánál fogva okvetlenül predestinálva van. Még a Taylor-rendszer a munkaszekzők és a munkamodu-losok racionalizálására, addig a pszichotechnika a

munkás-egyén racionalis kiválasztására f.ktetli a fősutyt.

A kiválasztás az úgynevezett „Eignungs-prüfung“-gal történik. Hogy e rendszer milyen nagy eredményeket tud felmutatni, azt mi sem bizonyítja jobban, hogy az A. E. G., amely Németország egyik legmodernebb üzeme, tanon-cart kizárólag előzetes pszichotechnikai vizsgálat után vesz fel. A német államvasút, a berlini villamosközlekedés is bevezette már e rendszert.

Bár a rendszert a hivatalos pszichológia művelőinek részéről sok gúnyvadás is támad érte, az új tudományoknak mi mir tanszéke és laboratóriuma van a ch.rlottenburgi mágyete-men. A tanszékot Moede professzor vezeti, aki legtelikesebb harcosa a pszichotechnikaának S.án-talan hőnyve és értékezése jelent már meg, sőt pszichotechnikai folyóiratot is szerkeszt.

Fülszemes eredményt ért el Moede professzor nemrégiben, amikor egy hatalmas autószállítással vállaltak, amely csupa konzervatívizmusból vonakodott az új rendszert bevezetni, ezert-száz soffőrtjt vizsgáta meg. A pszichotechnikai vizsgálat során megállapította, hogy az ezert-száz közül tizennyolc egyáltalában nem való soffőrnek. Az ipartelep készséggel ismerte el, hogy eddig összesen tizenkét soffőrtje okozott a autósaramból és Moede professzor anélkül, hogy az adatokról sejteltne lett volna, miud a tizen-kettőt a rosszal véleményezettek közé sorozta.

A pszichotechnika művelői rendszerintől igen sokat várnak. Gyakorlati eredményeiket be-akarják vezetni a gazdasági élet minden terére. Ifjúsági tanácsadóhelyeket állítanak fel, ahol díjtalanul állítanak a pályaválasztás előtt álló fiatalemberek rendelkezésére. A német kormány, ellenében két-három év előtti mezv. mazaratár-t-sival, anyagilag és erkölcsileg is erősen támogatja a mozgalmat.

Igy készült Németország békés fegyverekkel egy új gazdasági harcra, amely a biztató jövővel foglalkozik.

Havas Inre

— A kolozsvári kereskedelmi és ipar-kamara közgyűlése. A kolozsvári kereskedelmi és ipar-kamara december hetedikén, vasárnap délelőtti t. rja rendes közgyűlést a kamara épületének dísztermében. A közgyűlés tárgysorozatban az elűői ügyforgalmi jelentés után az 1925. évi költségvetés megállapítás, D. Macelariu számvevő-ségi főnök vizsgálata, jelentés a minisztérium ér-de-ményéről és a kereskedelmi gyakorlati is oláról, a kamara által látogatandó iparos-otthon ügye, vala-mint a vám- és szabadkerétek ügye szerepelt.

A sánta Fiske

Zsidó koldusregény

Iria Mendele Moicher Szforim Fordította Székely Béla

„Adjatok még neki zsidó gyermekek, — ki-áltotta a vöröshaju — adjatok még neki, sze-génynek néhány döfést a nyakába; kintűő szer a nevetőgörcs ellen. És hogyha ez — Isten mentsen — nem használna, akkor csak a ha-ját kell megsimogatni, vagy a fütét kell kissé megcibálni és egy titkot sugni belé; ettől majd könnyek gyűlnek a szemébe, mintha tormát szagolt volna. Hiszen egy zsidónak meg kell az életét menteni!“ — Gyakran kidobott a sze-kérből és ha én béna lábaimmal olyan gyorsan, ahogy csak tudtam, a szekér után szaladtam, tapsolt és nevetve kiabálta: „Bravo Fiske! Táncolj Fiske! Nézzétek csak emberek, hogy emeli Fiske a lábát, igézet ne fogja, milyen szépen táncol! Biztosan végig táncolhatja az összes lakodalmakat! Csak meg ne igézze va-laki a szemével!“ Egyszer pedig, hogy a fene-rágja ki a csontját, kijelentette: „Emberek! a Fiske nem is sánta, csak úgy tettei magát a csibész és becsap bennünket. Ujra ki kell egyenesíteni! Vágjatok csak a lapockája közé, majd meglátjátok, hogy egyszerre milyen szép egyenes lesz.“ Borzasztóan gyötörték. Keserű-séggel gondoltam vissza a szép napokra, ami-kor mint valami ur ültem a fürdőben és úgy éltem, akár az Uristen Frankonban! Ugyan mi is hiányozhatott nekem ottan?

„Istenem, ilyen esetekben egyszerűen elvállik az ember“ — vág közbe Reb Alter. — „Hiszen nálunk, zsidóknál el lehet válni.“

„Igen, bizony! — válaszolja Fiske és sóhajt hozzá — bár csak előbb tettem volna meg! Ez talán nekem is, sőt még valaki más-nak is sokkal jobb lett volna... Magam sem tudom, hogy mi történt velem. Bizonyosan va-lami varázslat volt a dologban... Fáj nekem

és szégyellem megmondani, de a szívem még mindig az asszonyomon csüngött... Bárho-gyan is szenvedtem és gyötörtem magam, min-dig vágyakoztam utána... Nem tudom, hogy talán csak dachból volt-e: ha a vöröshaju mindenáron azt akarja, hogy közöttem és a feles-gem között egyenlenséget szítson és engem tönkre tegyen, akkor azért is, mind a két kez-mel meg inkább belekapaszkodom!... Vagy pedig — hogy is mondjam el maguknak? — csak úgy magától jött...? Olyan volt, mint valami varázslat: az alakja fogva tartott. Olyan erős volt, kővér és tenyeres-talpas; az arca inkább kellemes volt, mint szép. Néhányszor a nagy szívfájdalomtól már el akartam magam emészteni és vele együtt halált kívántam ma-gamnak. Ma véget kell vessek a dolognak! — mondtam gyakran magamnak — „ma meg-mondom neki: elvállok tőled. Ha azonban hozzá mentem és ő kezét a vállamra tette és azt mondotta: „vezess engem Fiske!“ egy szót sem tudtam kimondani és azonnal más ember lett belőlem.

Amikor egyszer, szerencsés órában, jó ked-vűen a feleségemmel egyik háztól a másikhoz mentem koldulni, így szóltam hozzá: „Base! drága lelkem! Mire való az, hogy mi egyre így kóboroljunk? Ugy éljek én, hogy ez egyáltalán nem illik hozzánk. Glupskban, hála istennek, már jó nevünk is volt. A fürdőből vettél en-gem el és ez bizony nem tréfa dolog; a glupski kövel kirakott fürdőben nagyon sok kiváló ember fordul meg. És téged is ismert és becsült ott minden ember. Most pedig sohse-találjuk helyünket, szökevények vagyunk, egy csomó csavargóval egyik városból a másikba vándorolunk. Milyen tekintélyünk is van ne-künk így?“ „Tán vissza akarsz térni Glupskba? — válaszolta a feleségem nagy haraggal. Ha akarsz, hát csak térj vissza Fiske, de én a vil-ág minden kincséért sem megyek! Glupskban

elég koldus van nélkülem is. Nap-nap után vadonat új és szemérmes koldusok nőnek ki a földből. Sőt még a polgárok is egymáshoz mennek koldulni.“ „Nem bánom, ha más vá-ro is. — válaszolom neki — keress ki ma-gadnak más várost édes lelkem, a kedved szer-int, s hadd telepedjünk ott le. Áldás és sze-rencse, ha el mondhatjuk majd: ez a mi vá-ro-sunk, ezek a mi házaink, ezek a mi polgá-raink. Amint a példabeszéd mondja: „Minden kutya saját szemétdombjához tartozik.“

„Majd, majd Fiske...!“, mondotta a felesé-gem, sőt még barátságosan meg is veregette a vállamat: „Hadd kóboroljunk meg egy darabig, hadd forogjunk az emberek között és hadd lássuk a világot. Hiszen olyan szép és olyan vidám minden... Várj még Fiske, várj még a te városoddal! Majd! Majd!“

A „majd“-ja azonban nagyon sokáig tartott és sohsem akart végeszakadni. Közben sok vá-rost bejártam és sokat szenvedtem. És mindent csak neki, a vöröshaju gazembernek köszönhe-tek, hogy rájga ki a fene a csontját!...

Fiske mélyen felsóhajt és csukott szemekkel ülve marad. Kis időt adunk neki, hogy kifújja magát, azután pedig tovább mesél.

XV.

A „gazdag“ csufnéven kívül később még egy más csufnevet is akasztottak rám: „a szemérmes szegény.“ Ezt a nevet a vöröshaju találta ki, hogy az ördög...! Így hívott engem az egész banda: „Fiske, a szemérmes szegény“. A „szemérmes szegény“ nagyon megbecstele-nítő szó náluk és ha ezt mondják, hétszer ki-köpnek hozzá. Az a gyűlölet, amely a hasonló foglalkozású iparosok és kereskedők között van, kis kutya ahhoz képest, amellyel a mezei kol-dusok a városiakat, különösen pedig a szemér-mes koldusokat üldözik.

(Folyt. következik.)

Szom
Kik
Fud k
(Clu
sítőjait
deklodes
nézik,
meg-yle
közössé
régi vas
torolni.
esetre k
államfé
abik a k
befolyás
Az a
lesztina
már a h
részt, k
háborub
biaták m
németek
pott az
lenby a
ahol Lim
alatt álló
feől vitte
Paleszine
kértek. A
tus elsej
ki, a par
ezer font
folklök
tom'an
megbizott
pokban a
kiváteles
fentartásá
Az eg
ban a leg
Itáliában
szolok n
kal szerén
ha az ola
ki, Itálie
interveniá
kálta Trip
retett vol
hereg eb
számára a
nak h.lala
divei mélt
mozgalom
lek a kh
tő-ágot fo
aimmé és i
tom király
A nci
elégedtek
hanem az
felesé jogok
A naciona
már 1882
ban. 1919
Malta szig
s vezette
konferenci
amely tiltá
tárgyalások
zési jo-á
békesszerző
sában Zagl
donba, aho
vetkező év
ban, az an
28-an elfog
nyagocda.
okoktól Az
helyül. Ké
kinevezték
most még
verénitást
során érel,
nem ért, le
kinevezte ő
kővé. Most
minden ene
ditja. Hogy
lenne megj
.....
* Teln
november 3
len kolossv
Jegyek a s

Kik állanak az angol-egyiptomi konfliktus központjában

Fuad király váratlan kariérje. Allenbyt kivételes hatalommal ruházták föl

(Cluj-Kolozsvár, november 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egyiptomi konfliktus az egész világ érdeklődésének tengelyébe került. Feszült figyelemmel nézik, vajjon Angolország egyik tábornokának megjelölését az egyiptomi közszabadságok elmozdításával, az országállapot kihirdetésével és a régi vazallusi állapot visszahelyezésével fogja-e megterelni. A helyzet világosabb megértése mindenestre követeli, hogy megismerjük azokat az angol államférfiakat és egyiptomi vezető egyéniségeket, akik a közeli Kelet sorsára és irányítására döntő befolyást gyakorolnak.

Az angolok közül Allenby a világháborúban Palestina meghódítója áll első helyen. A generális már a háború előtt több afrikai hadjáratban vett részt, közöttük a burok elleni harcokban. A világháborúban előbb az ötödik angol hadtest vezetésével bízták meg, amely Flandriában sikeresen opeált a németek ellen. 1917 július 30-án megkötést kötött az angol expedíciós hadsereg vezetésére. Allenby a Szinai-nélszigeten tört elő Palesztina felé, ahol Liman von Sanders német marsall vezetésével állt a török seregeket döntően vert meg. Észak felől vitte előbbre csapatait és megszállta egész Palesztinát, mire a törökök 1918 októberében tőlét kérték. Allenbyt ezért a győzelemért 1919 augusztus elsején az angol hadsereg marsalljává nevezték ki, a parlament pedig megszavazott számára ötezer fontnyi tiszteletdíjat. 1921-ben az egyiptomi felkelők ellen harcolt. Allenby továbbra is Egyiptom'an maradt és pedig egy legfőbb angol állami megbízott minőségében. A gyilkosságot követő napokban a londoni kormány őt hatalmazta fel, hogy kivételes intézkedéseket léptessen életbe a rend fenntartására.

Az egyiptomiak közül Faadról esik mostanában a legtöbb szó. 168-ban született. Fiatalságát Itáliában töltötte és nem is gondolt arra, hogy az angolok megteszik őt Egyiptom uralkodójává. Sokkal szerényebb igényű volt és megelégedett volna, ha az olaszok Tripolisz fejedelmévé nevezték volna ki. Itália azonban ahelyett, hogy ilyen irányban intervenált volna, inkább a maga számára pacifikálta Tripoliszt. Később Fuad az aiban trónra szerzett volas jutai, de sokkal erősebb riválisa, Wied herceg ebben is legyőzte. A világháború meghozta számára a konjunktúrát. Fivérének, Hussein Kiamilnak hála megnyitotta számára az egyiptomi hiedveit méltóságát. Azonban Egyiptomban a nemzeti mozgalom olyan nagyarányúvá dagadt, hogy angolok a hiedveit címet, amely csak az alkirályi méltóságot foglalta magában, megváltoztatták királyi címévé és így lett a szerény igényű Fuadból Egyiptom királya.

A nacionalista ifjú egyiptomiak azonban nem elégedtek meg ezzel a „papiros-szabadságjoggal”, hanem az ország teljes függetlenségét követelték feléi jogokkal és a brit helyőrségek kivonulásával. A nacionalisták Zaglul pasa körül tömörültek, aki már 1882-ben részt vett egy angolellenes puccsban. 1919-ben Zaglul pasát az angolok elfogták és Malta szigetére deportálták. Később kiszabadult és ő vezette azt a delegációt, amely a párisi békekonferencián képviselte az angolok érdekeit és amely tiltakozott a brit felsőbbbég ellen. Zaglul a tárgyalások során állandóan a népek önrendelkezési jogára hivatkozott, amit a szövetségesek a békeszerződésük alapján fogadtak el. 1920 júliusában Zaglul ismét egy delegációt vezetett Londonba, ahol a kormányval tárgyalta. Amikor a következő évben ismét zavarok kezdődtek Egyiptomban, az angol kormány Zaglul 1921 december 28-án elfogatta és Ceylon szigetére deportálta, ugyanadda amely negyven évvel ezelőtt hasonló okokból Arabi pasa számára szolgált száműzetési helyül. Később inuen is megszabadult és 1923-ban neveztek Egyiptom miniszterelnökévé. Zaglul most még erősebben követelte az egyiptomi szuverenitást és ezt Macdonalddal való tárgyalásai során erősen hangsúlyozta. Minthogy azonban célt nem ért, lemondott. Fuad király azonban ismét kinevezte őt az egyiptomi kormány miniszterelnökévé. Most Sir Lee Staack megjelölésére óta minden energiáját a kedélyek lecsillapítására fordítja. Hogy milyen sikerrel, azt ma még korai lenne megjósolni.

* Telmányi Emil világhírű hegedűművész november 30-án délelőtt fél 11 órakor tartja egyetlen kolozsvári hangversenyét a Magyar Színházban. Jegyek a színházi pénztárnál és Lepagenál.

Az új kolozsvári maximális árak

Egy lej ötven banival felemelték a liszt árát. A husárakat leszállították

(Cluj-Kolozsvár, november 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A városi tanács tegnap ülésre hívta össze a mészárosokat, malmosokat és pékeket, hogy velük együttesen az új maximális árakat megállapítsa. A mészárosok próbavágást ajánlottak annak eldöntésére, hogy áremelésre van szükség, azonban ezt az ajánlatot a tanács nem fogadta el és a husárakat lényegesen leszállította.

A pékek és malmosok ellenben olyan meggyőző érvekkel támogatták kérésüket, hogy a tanács ugy nagyban, mint Kocsinyben egy lej ötven banival felemelte a liszt kilogramját. Ennek megfelelően természetesen a kenyér is drágább lett.

A mészáros- és hentestermékek közül csu-

pán a préselt zsír árát emelték fel hetven lejről hetvenkettőre kilogramonként. Egyébként a következő árszállításokat eszközölték: Pörköltnek való szopóborjhus árát kilogramonként 28 lejről 26 lejre, másodrendű sültnek valót 32 lejről 30 lejre, elsőrendű sültnek valót 36 lejről 32 lejre szállították le kilogramonként. A sörös árát 50 lejről 44 lejre, sertéskaraj árát 52 lejről 48 lejre szállították le. A többi husárak a régié maradtak.

A tej literjét 5 lejről 7 lejre, bivalytej drát 7 lejről 10 lejre emelték fel.

A halak ára, a bérkocsik, fürdők és szállodák tarifája a régi maradt.

A régi vendéglői árakat általánosságban két lejjel csökkentették sültent.

Albert Thomas ünneplése a parlamentben

Megrősítették a románai választást

— Az Uj Kelet bukaresti tudósítójának esti telefonjelentése. —

(Bucuresti-Bukarest, november 28. A parlament éjjeli ülésén a románai választásról folyt a vita. Az ellenzék szónokai ismertették az elkövetett törvénytelenségeket. Miután V. J. Sándor kifogásolta, hogy a belügyminiszter nincs jelen és kérte, jöjjön el és feleljen a felhozott vádakra, szavazás alá bocsátották a választás igazolását, azonban a szavazás eredménytelen maradt. Azután megkezdtek a boosa montarai mandátum igazolási vitáját, amelyet a jövő héten folytatnak.

A ma délutáni ülésen újból szavazásra tűzték ki az ellenzéknek a románai választási vizsgálások ügyében beterjesztett javaslatát. A kamara a javaslatot nagy szótöbbséggel elvetette és megerősítette Vinescu mandátumát.

A felirati vitához ma elsőnek Conciatu szólalt fel, aki az agrárreform jótékony forradalmi hatásáról beszélt. Véleménye szerint az agrárreformnak a régi királyságban szociális, Erdélyben pedig nemzeti jelentősége van. Ezután Pan Halippa akar szólásra emelkedni, de az ajtóban felbukkint Thomas Albertnek és titkársának alakja, mire az elnök felkéri a képviselőket, hogy vonuljanak át az új szekciótérembe, ahol fogadni fogják Franciaország volt miniciós miniszterét.

A fogadóteremben először Orlesnu üdvözölte Thomast, majd Lupu beszélt a parasztpárt nevé-

ben és kijelentette, hogy a parasztpárt ugyanazokért az ideálokért küzd, mint a nemzetközi munkaszövetség. Albert Thomas öt órakor elhagyta a parlamentet.

Thomas távozása után Pan Halippa belekezd beszédébe. Mindenekelőtt Jorgát támadja, aki néhány nappal azt a kijelentést tette, hogy a falvakon a parasztok nem dolgoznak. Mihalache közbeszólt:

— Nem igaz az, amit Jorga mondott. Mondja meg, hol vannak azok a falvak, én is oda akarok menni.

— Jöjjön velem, én magammal viszem, sőt az utköhölőgeit is fizetem, bár azt nem garantálom, hogy olyan ellátás lesz, mint itt az Athenei Palacban.

— Micsoda szemtelenség, — kiáltja Mihalache — én nem lakom az Athenei Palacban, egy hetedrangu szállodában lakom, ahol száz lejt fizetek naponként a szobáért.

Reutu képviselő: Jorgának igaza van.

Paul Bajor (parasztpárti): Miga hallgasson, mert betöröm a fejét.

Reuta: Kár, hogy magának egyáltalán nincs feje és én így nem törhetem be a magáét.

Ezután az incidens után Pan Halippa megtartotta beszédét, amelyben az agrárreform bevezetését végrehajtását kritizálta. A felirati vitát holnap befejezik. A kormány részéről egyedül Marzescu miniszter fog válaszolni az összes felszólalásokra.

Két betörő CFR-tisztviselő bűnlajstroma

Befejeződött a rendőri vizsgálat Vas Ferenc és Varró Imre ügyében

(Cluj-Kolozsvár, nov. 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A múlt hó 16-án jelentette az Uj Kelet, hogy a kolozsvári rendőrség a CFR. jöletti cipész-műhelyében elkövetett betörésért Varró Imre és Vas Ferenc CFR. tisztviselőket tartóztatta. A rendőrség a két tisztviselőt átadta az ügyészségnek, egyben folytatta a vizsgálatot, hogy az utóbbi időben az üzletvezetéség épületében elkövetett betöréscsopások nem e az ő kezüket dicsérik. A rendőrség részéről a vizsgálatot Pop Leontin rendőrkapitány kezdte meg, de néhány nap után egyéb elfoglaltsága miatt visszahátrált az aktákát és a nyomozással Serban rendőrkapitányt, a második kerületi rendőrség főnökét bízták meg, aki a napokban fejezte be az ügyben a nyomozást és az iratokat, amelyek több mint harminc oldalra terjednek, átadta a központi rendőrségnek, ahonnan ma délelőtt tevábbitották az aktacsomót az ügyészséghez.

Serban kapitány megállapításai szenzációs eredményt végszödték. A két tisztviselőtől, akinél az első percben azt hitték, hogy csak a nyomozás miatt feledkeztek meg annyira magukról, hogy betörés útján szerezenek pénzt, kiderült, hogy mindketten megrögzött bűnösök és a betörések egész sorozatát követték el néhány hónap alatt és az így összehalmozott értékek többszázszor lejre ruznak.

Es év július 7-én Chirila Károly üzletvezetéségi titkár feljelentést tett a rendőrségnek, hogy valaki feltörte a bezárt íróasztalának a fiókját és onnan három darab CFR. órát, egy nőt ezüst cigarettatárcát, valamint ezerhatszáz lej készpénzt elloptak. A rendőrség a feljelentés után azonnal megindította a nyomozást, de akkor nem lehetett eredményt elérni. Vas és Varró letartóztatása után felmerült a gyanu, hogy a betörést a két tisztviselő követte el és ebben az irányban folytatták a nyomozást. Serban kapitány a nyomozás eredm-

nyeképen megállapította, hogy Varró Imre július 6-án délután Popszt Gyula kolozsvári ékszerésznél két darab CFR. órát értékesített. A nyomozás azt is megállapította, hogy július közepé táján Vas Ferenc női ezüst cigarettatárcát adott el egy konstancai árúháznak.

Vas és Varróknál tartott házkutatás alkalmával több olyan dolgot találtak, amely Colcescu vasuti inspektornál elkövetett betörésből származott. Serban kapitány a tárgyakat lefoglalta és a két tisztviselőt kikérte az ügyészségről, hogy a bűnjelek hatása alatt vállalkozásra bírja őket. Vas Ferenc a bűnjelek láttára is megmaradt konok tagadása mellett és azt mondotta, hogy a tárgyakat vásárolta. Varró Imre, aki gyenge idegzetű ember, a bizonyítékok láttára összerokkadt és vallani kezdett.

Elmondotta, hogy már júliusban tervezték, hogy hivatalfőnöküknél, Colcescu inspektornál betörést fognak elkövetni. Az alkalom augusztus 6-án el is érkezett, mert Colcescu inspektor egész családjával fürdőre utazott és a Ferenc József-ut 67. szám alatt lévő lakását teljesen őrizetlenül hagyta.

Vas Ferenc félt, hogy Varró az utolsó percben megijed és cserben fogja hagyni és ezért a betörés előtt egy vendéglőbe vitte, ahol beragatta és csak záróra után keresték fel Colcescu lakását, amelynek ajtaját álkulccsal kinyitották és onnan körülbelül kétszáz ezer lej értékű ruha- és ékszereműt elloptak és a lopott dolgokat egy bérkocsin a Vas-utca 6. szám alá szállították, ahol Vas Ferenc külön e célra szobát tartott fenn.

Másnap, augusztus 7-én, újból be akartak törni az inspektorhoz, de amikor az udvarra beléptek, egy fehér kutya szaladt feléjük és azt hitték, hogy a kutya az inspektor kutyája és attól félve, hogy Colcescuék már hazaérkeztek, nem mertek a

A kolozsvári elmeklinikán sikerrel gyógyítják a paralizist

Az új gyógymód segítségével 240 beteg közül 120-at kigyógyítottak. Tragikus életsorsok a zárt falak között. Az ember, aki csak könnyekkel tud válaszolni

(Cluj Kolozsvár, november 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egy fiatal, bizonytalan tekintetű keskedő — valahonnan Dээрől kényszeredett ide — távozson összehúzódva sülköl az éjjel nappal bezárt ajtó mellett és lesi a látogatókat. Mondják, megismerkedett a háború borsalmaitól és örök, boldog menedéktől az Istenhez futott vigaszt és felejtést keresni. És a minden jók és rosszak kutforrása megsegítette a szerencsétlent, aki a szüntelen borsalmak és hallucinációk pszichózisából átmenekült a vallási rajongás oszdatatos mezejére.

— Az excellenciás igazgató ur excellenciájához hívnokozom, hogy vizsgálja meg a szívem mindenét és a lelkem képesítését! — mondja sorsvargó hitel-vágyakozással. — Várnak reám aszszonyom és gyermekeim, akik nélkülem önmagukra hagyatottok. Mert ceupan azért küldtettem ide a Magasságostól, hogy meghirdessem a szavak szavát és a könyörgések könyörgését, mert eljövend a nemzetek nemzete, mikor is nem szabad hitetleneknek és tudatlanoknak létezniök a világon. Az excellenciás ur excellenciája vizsgáljon meg, mert lelektani betegségem nem más mint a világbeke szomszja, mely meg fog alakulni Cluj központtal.

Egy fiatal aradi ügyvéd, fejlődő üldözési mániában szenved, gyűlölködő izgatottsággal a saját nemzetközi szövetségéről beszél.

— A kolozsvári újságok el akarnak pusztítani! — mondja. — Már évek előtt észrevettem, hogy az összes verseket én ellenem írják és ezeket fordíásban közlik a bécsi lapok is. An megmondhatja nekik, hogy engem nem fognak megölni: ezentul nem olvások újságokat.

Gróf Teleki László néhai huszára félig meztelenül áll az ágyon és repedezett ujjaival vizionális sárkányokat fojogat. És miközben ádáz osatát viv a pleso és ichtiosonosokkal, hangosan, lelkesen élteti az általános, titkos, nőkre is kiterjedő választójogot.

Az egyik fapadon két arisztokrata: egy törvényesbíró és egy professzor. Agnyuk már teljesen elborult, összefüggő kitéjezésekre képtelenek, de a tragikus örületben is különhúzódnak a többiek-től és az értelmi sötétségnek szomorú világában megalkotják a társadalmi rétegződést.

Csomó demenciás, paranoiás, kretén, néhány monomániakus és egy pár meghatározhatatlan betegségű szerencsétlen: ime, ez a kísérleti állománya a kolozsvári ideggyógyászatnak, amelynek most egy óriási jelentőségű új gyógymódjáról számol be a világsajtó.

Gyógyítható a paralizis

Mintegy másfél évvel ezelőtt a külföldi orvosi szakcsajtó, többek között a Párisban megjelenő és világszerte ismert „Societe Medicale des Hispitesux“, hatalmas cikkben számolt be két kolozsvári ideggyógyásznak, dr. Urechia klinikai igazgatónak és asszisztensének, dr. Mihalescunak új gyógymódjáról, melynek segítségével több, előrehaladottan paraliztus elmebajost sikerült meggyógyítani. A kezdett sikerek után a kolozsvári ideggyógyászat fokozott mértékben alkalmazta az új gyógymódot s a kísérleteket megkezdette a máramarosszigeti elmegyógyintézet is, valamint több bukaresti és külföldi szanatórium.

A kolozsvári elmegyógyintézetben felkerestük

dr. Mihalescut, aki a különböző kísérletek eredményéről a következőket mondotta:

— Gyógymódunk nem specifikus, hanem adjuvans, vagyis segítő kezelési módszer, amely mellett paralizis esetekben igénybe vesszük a megfelelő kigany- és salvarsan-kurát is. Másfélévi kísérletezésünk eredményével teljesen meg vagyunk elégedve. Eddig kétszáznegyven, vagyesen könnyű és súlyos beteget kezeltünk és ezeknek ötven százalékánál értünk el gyógyulást, még pedig harminc százalékánál teljes, husz százalékánál részleges gyógyulást. Betegeink között voltak ügyvédok és tanárok, akik már folytatják praxisukat. Természetesen, lehetetlen megállapítanunk, hogy a kigyógyultak az idők folyamán nem fognak-e visszaesni. Mindenesetre: a spirochetát csakis krónikus gyógyítással lehet hatástalanítani és ezért betegeink időszakonként visszatérnek a kezelés újrafelvételére.

— Gyógymódunk nem egyéb, mint közönséges élesztő, amit vízes emulziókban feloldunk és szisztematikusan, egytől három köbcentiméterig terjedő adagolással befecskendezünk. A gyógymód teóriája az, hogy feoskendezés után a sejtekben fokozódik az anyagcsere és ezáltal emelkedik a vitalitásuk.

Megemlítem, hogy a máramarosszigeti kísérleteinek nem jártak a kellő eredménnyel.

— Gyógymódunk, mint másodlagos módszer, valóban csak az agyszifilisznél és a paralizisnél hatásos — mondja dr. Mihalescu. — Valószínű, hogy Szigeten mástajta betegekkel próbálkoztak, talán demencia precorban, vagy parainóban szenvedőkkel, akiknél mit sem használ az emulzió élesztő. Ellenben krónikus reumatikusoknál több ízben alkalmaztuk az emulziót mint specifikus kezelést és ki vétel nélkül teljes gyógyulást értünk el. Kezeltünk olyan reumasokat is, akik már hosszú évek óta csak két mankón tudtak vándorolni és ezek a súlyos betegek néhány injekció után gyógyultan hagyták el a kórházat.

Egy tragikus életsors

Az ideggyógyászati klinika első emeletén lévő különosztóban kezelik Tankóczy Bélát, a szatmári árvaszékj közgyámját. Tankóczy egészen fiatal, végtelenül rekonszervens uriember, akinek tragédiája rövid idővel ezelőtt egész Erdélyben általános feltűnést keltett. A közgyám mintegy két három hónapja megjelent a szatmári ügyészségen és ott jelentést tett önmaga ellen, hogy gondjaira bízott árvapapúkat hanyagul kezelte.

Tankóczy mindössze tíz tizannégy napot töltött börtönben. Közben megkérültek a hiányzó pénzek és kiderült, hogy a közgyám idegzete annyira megromosult, hogy a priori mentesül minden felelősségrevonás alól. Am a két heti börtön, ha fogságnak nem is volt sok, de sorscsapásnak elég ahhoz, hogy élő halottá tegye a szerencsétlen embert.

— Demenciás depresszió! — mondja a tanárségéd.

A közgyám, visszapadtan, letargikusan meredve maga elé, lesóványodva és a bánat mély barázdáival homlokán egész nap modulatlanul ül a szobájában. Verőre, dagadtra sirt szeméből, mint végtelen áradat, szünet nélkül csorognak a könnyek. Szegény ember észre sem veszi, hogy sir... a sós cseppek végigfolynak az ajkán és lecsapognak a kabátjára, ahol kicsiny, szürke fósavá gyülekeznek össze.

— Uram, — wordom neki — tödvölzetet hoztam Önnek Szatmárról!

Pillanatil felemelkedik, csontos, finom ujjait homlokára szoritja és csukló kokogással leborul az ágyára. Minden válasza a könnyek és a kétségbeesés folyama. E y elveszett életsors... (m. l.)

— Elhalasztották a dési kulturstélyt. Dээрől jelentik: Az Aviva és Bariassia kulturstélyét, amelyet vasárnap kellett volna megtartani, bizonytalan időre elhalasztották. Az elhalasztás oka Glück Isák bariassianus hirtelen halála. A két itjusági egyesület ezzel is kifejezést ad a halott fölötti gyászának.

— Tessitori Nóra szavalestélye. N. Tessitori Nóra előadóművésznő egyetlen szavalestélyét december 7-én, vasárnap este tartja a vármegyeház disztermében. Az estélyen Aprily Lajos, az ismert költő fog konferálni. Jegyek elővételben Lepage könyvkereskedésben kaphatók.

lakásába újból behatolni.

Vas Ferencnek azonban, aki állandóan kétéshírű nők társaságában mulatta át az éjszakákat, pénzre volt szüksége és ezért a teljesen hatalmában levő Varró Imrét a Széchenyi tér 25. szám alatt lakó Zilahy Anna lakására vitte el, akiről Vas tudta, hogy nincs Kolozsváron. Az ajtót álkulccsal felnyitották és a lakásból harmincezer darab ezüst egykoronást, ruhaneműt, ágyneműt és szirt loptak el és a lopott dolgokat Varró látására szállították.

Ezután következett a CFB. jóléti cipészműhely feltörése, de ezen rajtavestettek és a rendőrség letartóztatta őket.

Vas Ferenc a második kerületi rendőrségen egy kihallgatása alkalmával, amikor látta, hogy a tagadás már semmit sem használ, kitorste az iroda ablakát és szökni próbált, de a szökésben a szobában tartózkodó rendőrtiszt megakadályozta és megbilincselve kísérte vissza az ügyészség fogházába. Vas még az ügyészségen sem nyugodott bele a sorsába és ott is szökést kísérelt meg, de rajta vesztett és most erősebb felügyelet mellett várja a cellájában a főtárgyalását, amelyen az elkövetett bűneiért fog meglakolni.

A rendőri nyomozás az ügyben már teljesen befejeződött és az ügyaktában több mint harmincöt orgazda szerepel, akik részben tudatosan, részben jóhiszeműen vásárolták meg a lopott dolgokat, amit a törvényesek lesz hivatta megállapítani.

Hirek Palesztinából

Amerikai zsidók új beruházási vállalata. Jeruzsálemből jelentik: Dr. Weizmann legutóbbi palesztinai tartózkodása alkalmával közölte, hogy a Marshall-csoport vezetése mellett megalakított Investment Company még ez év folyamán megkezdli Palesztinában működését. A kezdő tőze 1,000,000 dollár lesz, amelyet fokozatosan ötmillió dollárra fognak felemelni. Az Investment Company vezetőségének székhelye Palesztinában lesz és innen irányítják a telekvásárlásokat és építkezéseket.

A telavivi konzervatórium vezetője. Engel Joel, az ismert neví zsidó zenészerő a napokban Tel-Avivba költözik s átveszi a „Salamith“ zsidó konzervatórium és zenekóla vezetését.

Héber kereskedelmi iskola Jeruzsálemben. A cionista szervezet közoktatásiügyi osztályának támogatásával létesített héber kereskedelmi iskola most nyílt meg. Az első osztályba 65 tanuló iratkozott be, ugy hogy a tanévet két párhuzamos osztállyal kellett megkezdni. Az iskola tanterve angol mintára készült és a legjobb ilyenmő intézetek egyikének ígérkezik.

Szaloni kik zsidó halászkok letelepedése Palesztinában. Jaffából jelentik: A cionista szervezet anyagi támogatásával 15 halászcsoalád vándorolt bi Szaloniból, hogy Palesztinában állandóan megtelepedve megvessék egy nagyarányu halászat alapját. A zsidó halászkok, akik minden folszereléstüket magukkal hozták, már megkezdték működésüket.

Zsidók vándorlása. Az amerikai munkügyi hivatal legutóbb megjelent jelentéséből vesszük a következő számokat. Az Egyesült Államokba ez év áprilisába 988, májusban 1068, júniusban 1197 zsidó vándorolt be. Palesztinába bevándorolt májusban 906, júniusban 1795, júliusban 1772, augusztusban 1740 és szeptemberben 2750 zsidó. E számok azt mutatják, hogy ma több zsidó vándorol Palesztinába, mint az Egyesült Államokba.

Férfi raglán . . lej 2650

Férfi öltöny . . lej 2400

Férfi nadrág . . lej 850

Radoro ENIGM

Katz & Mendel

Cluj, Piața Unirii No 10.

Férfi raglán . . . lej 2650

Férfi öltöny . . . lej 2400

Férfi nadrág . . lej 850

Ögyiltják

gikus életsorsok a zolnái

z kísérletek ered-
totta:
us, hanem adjuvans,
amely mellett para-
k a megfelelő ki-
lévi kísérletezést
nk elegendő. Eddig
yú és súlyos beteg
szalékánál értünk el
szalékánál teljes
gyulást. Betegeink
rok, akik már foly-
sen, lehetetlen meg-
ak az idők folya-
Mindenesetre: a
gyításnál lehet hatás-
szakonként vissza-

b, mint közönséges
feloldunk és sziszte-
entiméterig terjedő
gyógymód teóriája
ejtekben fokozódik
dik a vitalitásuk.

maroszigeti kísér-
ményével.

ásodlagos módszer,
és a paralízisnél
ou. — Valószínű,
kkel próbáltoztak,
parainóban szem-
sznál az emulzió
matikusoknál több
int specifikus keze-
gyulást értünk el,
kik már hosszú évek
szorogni és ezek a
után gyógyultak

tragikus életsors

lső emeletén lévő
Béla, a szármári
egészen fiatal, vég-
abának tragédiája
ben általános fel-
gy két három há-
szsége és ott fel-
gondjaira bízott

gy napot töltött
a hiányzó pénzek
idegese annyira
estül minden felelős-
örtön, ha fogságnak
k elég ahhoz, hogy
embert.

mondja a tamár-

arghusan meredve
at mely barázdái-
lanul ül a szobá-
meiből, mint vég-
nak a könyvek.
hogy sir... a sés
és lecepegnék a
ócsává gyülekez-

— üdvözlötet bez-

es, finom ujjait e
gással leborul az
ek és a katechéze-
rs... (m. l.)

alturestélyt. Dési-
ia kulturestélyét,
egtartani, bizony-
lasztás oka Glück
A két ifjusági
d a halott föléti

stélye. N. Tes-
gyetlen szavaló-
p este tartja a
estélyen Aprilly
ferálni. Jegyek
kedésben kap-

HIREK

As Uj Kelet az egyetemes erdélyi es házasági zsidóság napilapja

Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
As Uj Kelet cikkeinek atányomását csak a forrás meg-
jelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei,
félévre 460 lei, egész évre 850 lei.

— Értekezlet lesz a kisipari kölcsönök ügyében. Jelentették, hogy a kormány 200 millió lejt bocsátott a Creditul Industrial rendelkezésére, hogy ezt az összeget az arra rászoruló kisiparosok között kisebb kölcsönök formájában ossza szét. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarában ebben az ügyben rövidesen értekezlet lesz, amely értekezleten részt fognak venni a kamara vezetőségén kívül a Banca Nationala kiküldöttje és a kisiparosok különböző szindikátusainak delegáltjai. Az értekezlet célja, hogy megállapítsa azokat az elveket, amelyek irányadóul szolgáljanak a kisipari kölcsönök megadásánál.

As állampolgársági bizottság határozatai. Megirtuk, hogy a felebbezési bizottsághoz Kolozsvár környékéről eddig 3000 kérvény érkezett be, melyből a bizottság eddig négyszázat tárgyalta le. Mint értesültünk, a bizottság mindazoknak az ügyeknek az aktáit, melyekben érdemleges döntést nem hoz, visszajuttatja az érdekelt feleknek és az adatok kiegészítése után újratárgyalja az egyes kéreéseket. Tegnapi cikkünk kiegészítéseképpen illetékes helyen annak közlésére kértük fel, hogy a bizottság határozatai nem jelentenek visszautasítást, eddig egyetlen visszautasítás sem történt és a kérvények fölött csupán formai okok miatt nem dönthettek.

— Kémkedési vád egy dán miniszter ellen Koppenhágából jelenik: az elhunyt napokban nagy feltűnést keltő röpirat jelent meg, amely Borgbjerg dán minisztert azzal vádolja, hogy a háború alatt a németek javára kémkedett. A röpiratot a szociáldemokrata kormányparti lap elbocsátott szerkesztője írta és országjárta nagy fölháborodást keltett. A meggyanúsított miniszter eddig még nem nyilatkozott.

— Januárban lejár az államsegélyes gépek és szerszámok bejelentési határideje. Az ipari felügyelőségekhez rendelet érkezett, amely szerint azok a vállalatok és iparosok, akik az iparpártolási törvény alapján a magyar államtól gépeket, szerszámokat, vagy pénzeszközöket kaptak, kötelesek ezt az illetékes ipari felügyelőségeknek bejelenteni. Az iparkamara ebben az ügyben felhívja az érdekeltet figyelmét a bejelentési kötelezettségre, hogy amennyiben egyesek a bejelentésnek még nem tettek volna eleget, azt a legutóbbiban teljesítsék. Az idevonatkozó miniszteri rendelet egy intézkedés, hogy a bejelentéseket legkésőbb 1925 január nyolcadikáig kell megtenni. A segélyeket igénybevevők tulajdonába még át nem ment gépeket 1926 december 31 ikéig használatukban tarthatják, arután bizonyos feltételek teljesítése esetén tulajdonukba átválthatók.

— Jugoszláviai búzát vásárolnak a budapesti malmok. Budapestről jelentik: A budapesti malmok az utóbbi napokban nagymennyiségű búzát vásároltak Jugoszláviában. A vásárolt búza nagy részének átvétele a tavaszi hónapokban fog megtörténni.

— Tisztviselőket keres a népesedési hivatal. A népesedési hivatalnál három tisztviselői állás van füzésésben. Az állásra pályázhatnak románul tudó, középkorú vagy nyugdíjas férfiak. Jelentkezni lehet a központi rendőrség népesedési hivatalánál (első emelet 11. számú szoba) Elieriu káditanynál.

— A november 21-iki hajó bevárta az erdélyieket Constanzában. néhány napig nagy nyugtalansággal töltötte el a legtöbb palesztinai transzporttal elindult kivándorlók hozzátartozóit, hogy a nagy hóvihár miatt nem történt-e valami baja a transzportnak. Ma végre megérkezett Constanzából a megnyugtató távirat, mely közli, hogy a transzport már csőtörtőkhön, tehát rendszeren megérkezett Bukarestbe, de a bukarest—constanzai vonalon nem merték a transzportot elindítani egészen keddig, amikor is előzőleg egy próbaszerelvényel kísérleteztek. Kedden érkeztek meg az erdélyiek Constanzába, ahol a Romania nevű gőzös utra teljesen készen csak ezt a transzportot várta. Mász kedden 25 én, a távirat szerint mindenki sze- rendszeren elindult a Romániával.

— Fajvédelmi propaganda a Bibliában. Budapestről jelentik: A magyar filmcenzura egészen különös módon bánt el a „Rabszolga királynő“ című filmmel, amelynek témáját Rider Hagard „The moon of Israel“ című regényéből vették. A cenzura aggályosnak tartotta a film néhány jelenetének feliratát és pedig azért, mert zsidó fajvédelmi propagandát látott benne. A film rendezője: Kortéz Mihály és szerzője Vajda László napokon át dolgoztak a darabon, hogy valahogyan kibékítsék a cenzurát. A cenzura ugyanis fölötte aggályosnak tartotta, hogy a zsidók száraz lábbal vonultak át a Vörös tengeren, míg Faraó és áldozó se- rege fölött a tenger hullamai öszecsaptak. A rendező és a szövegíró tehát azzal kibékítették hi a cenzurát, hogy a „zsidók“ felírást mindentűt „rabszolgák“ felírással pótolták. A feliratok több részében csak rabszolgákról, nem pedig zsidókról van szó. A zsidók szentélye, amely a Biblia leírása és ókori történések rekonstruált tervei alapján készült, a filmből egészen kimaradt. Ebben a formában azután a cenzura megengedte a mozgókép vetítését. Az utolsó percben azonban még egy kívánsága volt, nevezetesen, hogy a Beregi Oszkár színész nevét hagyják ki a filmből. Beregi mindössze a film főszereplője; ő a faraó, aki körül az egész cselekmény forog. A film vezetősége meghajolt a cenzura kívánsága előtt. Budapestben most már csak azt várják, hogy a cenzura a keresztény iskolákban használt bibliai történetekből és Bibliából is törölje azt a részt, amely elmeséli a zsidók Egyiptomból való kivonulását.

— Egy angol emlékirat Lloyd George tetteles támadásáról. Londouból jelentik: Wickham Steed most „Harming év“ cím alatt kiadott emlékiratban leírja, hogy Clemenceau és Lloyd George között egy alkalommal majdnem tettelességre került a sor. Clemenceau olyan nyíltan vádolta meg angol kollégáját azzal, hogy a valóságnak meg nem felelő kijelentéseket tett, hogy Lloyd George torkonragadta és elégtételt kért. Wilson elnök elválasztotta a tuskodókat egymástól, majd Clemenceau karddal és pisztollyal adandó elégtételt ajánlott, Lloyd George nyilatkozott a sajtónak, hogy Wickham Steednek ez a beállítása ostoba hitálas. Wickham Steed kijelenti, hogy ezt a jelenetet nem adta át a nyilvánosságnak mindaddig, amíg előbb leirt jelenet valódiságáról meg nem győződött.

— A római Umbertó-képtár tűzvesztéséről. Rómából jelentik: A világhíru Umbertó-képtárban vasárnap este veszedelmes tűz keletkezett. A kárt még nem állapították meg. Az épület oltási munkálatai nagyon izgalmesak voltak. Azokat, akik a tűz keletkezésének idején az épületben tartózkodtak, nagy fáradsággal köté létrákkal mentették meg. A tűz ugyanis a lépcőházban keletkezett és gyorsan elterjedt. A képtár személyzete a terraszra menekült és onnan kiáltozott segítségért. Az Umbertó-képtár épületei a város közepén fekszenek, ezért csakhamar óriási tömeg sereglett össze. Egy fiatal nő a lángban álló épület balkonjáról le akarta vetni magát és csak a tömeg kiáltozása térítették el szándékától. Az épületben mintegy húsz ember szenvedett égési sebeket.

* Gumibélyegzők Imperial grafikai vállalatnál, Cluj, Minorita-utca. Vidéki megrendelések utánvétell.

Heti naptár

5885 Kiszlev 2. Szombat.
Szára: Toldóth. A nomád hűberek ivadéka, Jicchák, végleg megtelepedett az Igért földjén és föld nivelessel foglalkozott, de két fiában újra megnyívánt nomád életmód. Az idősebbik, Észáv, vadászatot folytatott, az ifjabbik, Jákob meg sátorlakhó pásztor volt. A két testvér között kitört a viszály az elsőbbségi jogért s Jákob kénytelen volt hazav haragja elől rokonaihoz Cháranba menekülni.

Háftára: Másszá dövr Adónaj. (Máláchi 1.)
Az Észáv és Jákob közti viszály utódai Jiszráél és Edóm között is folytatódott. A babiloni invázió után pedig Edóm terjeszkedett Judea elpusztított területén egész Hebronig, és ósátyák városáig. Ezért hirdeti a próféta a Babylontól hazavért népek, hogy Isten gyűlöli Edomot a testvérnép rováására követett terjeszkedésért s Jiszráél szemek láttára el fog pusztulni. „S szemekkel fogjátok látni s ti mondani fogjátok, hogy nagy az Isten hatalma Jiszráél határán túl is“.

— Bethlent és Csávyt kihallgatták a bombapörben. A bombapör mai tárgyalásán Csávy honvédelmi miniszter önkéntesen jelentkezett valamástétele. Vallomásaiban kijelenti, hogy a nemzetvédelmi osztály nem állott öszekötötében a katonasággal. A bolsevizmus bukása után körülbelül ötven társadalmi alakulat volt Budapestben. Ezek a szervezetek egyelőre egyszer vették igénybe, a budáirsi eseményekkel kapcsolatban. A békeszerződés után az alakulatokat feloszlatták. Ezután Bethlen miniszterelnököt hallgatta ki a bíróság. Márffy nyilatkozatával szemben, hogy a miniszterelnök vele érintkezést tartott fűn, kijelenti, hogy Márffy nem ismeri, vele sohasem érintkezett. Vallomása után, amikor távozni szándékozik a miniszterelnök, Márffy utána szól: „Miniszterelnök ur, ön mindent letagadott!“ Ezért az elnök Márffy négyheti szigorított magánfogsággal sújtja.

— Zár alá vették a nagyváradi Carol Lassen-cég két igazgatójának vagyonát. Nagyváradról jelentik: Az Angol Osztrák Bank nagyváradi fiókja tegnap hitelezési osalás miatt följelentést tett a nagyváradi ügyvezésen a Carol Lassen szállitányozási cég két igazgatója ellen. A följelentés szerint Koppel és Hellmann igazgatók 260 ezer lejt vettek fel a Carol Lassen-cég folyószámlájára, holott tudomással bírtak arról, hogy a berlini főintézet kényszereszerzési eljárást kért maga ellen. Amikor a Carol Lassen cég főintézetesek tudomására jutott, hogy a nagyváradi fiók 260 ezer lejt vett fel az Angol-Magyar Banktól, azonnal intézkedett, hogy az igazgatók az összeget fizessék vissza. Koppel és Hellmann igazgatók a pénz visszavizetését megtagadták és ezt azzal indokolták, hogy ebből az összegből akarják felmondásukra járó fizetésüket fedezni. Ugyancsak elszállitatták a cég irodájában lévő butorokat is. A bank feljelentése alapján a nagyváradi törvényszék zár alá vette az igazgatók vagyonát, valamint elkoboztatta a birtokukban lévő, külföldre szóló utleveledet is. Az igazgatók a zár alávértel megfelelkeztek.

Építkezési árak Palesztinában. A megindult és hatalmasan fejlődő Lóman Akkó akcióval kapcsolatban tömegesen érkeznek hozzánk levelek, amelyekben a palesztinai építkezési árakról kérdezőkódnék. A napokban kaptuk meg a Cionista Világszervezet Kereskedelmi és Ipari Ügyosztályának hivatalos átiratát, amely a palesztinai építkezési árakról pontos felvilágosítást nyújt. Telavivban, Jaffában s a hozzá közlleső vidékeken a szilikát-gyár tégláit használják fel az építkezéshez, Telavivban szilikát-téglából készült 4 szobás ház 300 fontba kerül, távolabbeső vidékeken természetesen drágább. Nemrégiben egyes csoportok cementblokkokat és cement-téglákat készitettek Jeruzsálemben, amelyhez apróra tört mészkődarabkákat kevernek. Az így nyert anyagot az építkezéshez egyszerűen fel lehet használni és a cementtéglából és blokkokból Telavivban, Jaffában, Haifában, Chederában épült házak sokkal olcsóbbak, mint a szilikát-téglából készülték, bár nem oly tartósak, mint a szilikát-téglaházak. A cserpeket az esetek túlayomó számában Marseillesből importálják, árak 1000 darabonként 13—14 font a kikötő. Az ország sek helyén cement-cserpeket is gyártanak, főleg Telavivban, ára 1000 darabonként 10 font. Padlóborítáera cement- és homokcserpekből készült kockalapokat használnak, négyszögmetere 35 piaszter. A legközelebbi jövőben egy csehoszlovákiai konzorcium Afule mellett az Émekben nagy téglás és cserépgyárat épít, amelynek termékei az egész Émeket ellátják építbanyaggal. Ist emlitjük meg, ugyancsak Afule mellett, az amerikaiak egy nagy várost építenek. Az új gyár tégláit és cserpeit következő árakban kalkulálja: égetett agyagtéglá ezre 240 font, cserép ezre 12 font, padló kockalap 20x20x3 ezre 9 font. Ha es az ár időkóben még egymarmaddal emelkedne, az árak akkor sem lennének magasak és az építkezés olcsóbb lenne, mint Telavivban. Azi hisszük, hogy az itt közltekkel pontos és jó felvilágosítással szolgáltunk mindasoknak, akik a tervbe vett erdélyi városunkban, Cur Stómban építkezni óhajtanak.

* A Zsidó Árvagondozó clujli helyi csoportja folyó évi november 30-án, delután 4 órára a Cal. Reg. Ferdinand 52. szám alatti zsidó iskola termébe hívta ösze ezévi rendes gyűlését. Ennek keretében az ügyviteli beszámoló kapcsán megtárgyalás alá fognak kerülni az árvágygyal kapcsolatos súlyos társadalmi feladatok kérdéseit. Nagyon kívánatos, hogy az Árvagondozót pártoló közönség, de különösen a hölgyek minél számosabban való megjelenséssel tansítsák érdekódésüket e legnemesebb feladatokat teljesítő intézmény iránt.

Felsőbányai festők
reprezentatív

kiállítása.

Litteczky Endre, Nagy Oszkár és L. Karusz
Ilonka festőművészek kiállítása

f. hó 30-án — vasárnap

d. e. 10-órakor nyílik meg az „ARTA“ Strada
Avram Jancu No 3. alatti kiállítási helyiségében

Zsák-Ponyva

Vétel! Eladó!

Kőcsobánktétel, fuvartóműhely

Albala Izsó Timişoara

11. Piata Traian 2. sz. Sörgőnyoma: Albala Timişoara-Fabrik.
Interurbus telefon 60

Megkezdődött a nagy
karácsonyi
vásár
rendkívül leszállított árakkal

„LA CORSO“

női divatruhában
Cluj, Piata Unirei (Főtér) 17

maradékok

minden elfogadható áron
árussítanak!

SUCHARD

KAKAO

FELÜLMULHATATLAN

KÖZGAZDASÁG

Mivel magyarázza a CFR. az új tarifaemelést

Régi program megvalósítása. A tarifaemelés kiterjed személy- és áruszállításra egyaránt

(Cluj-Kolozsvár) nov. 28. Az Uj Kelet tudósítójától. Néhány nappal ezelőtt elöltek közölte az Uj Kelet, hogy a kormány január elsejével újabb 25 százalékos tarifaemelést akar életbe léptetni. Ugyancsak rámutattunk arra, hogy a kormány tarifaemelése az élet újabb súlyos megdrágulását fogja maga után vonni és az anyag is minimumra csökkent fogyasztást és export lehetőségét végleg megemlíti. A hír — mint az előre látható volt — általános megrökönyt keltett úgy az ipari, mint kereskedői körökben. Általános a vélemény, hogy ez a pénzügyi politika a gazdasági anarchiához vezet és a kereskedők valamint a termelők végző hatáskörét fogja előidézni.

A tarifaemelés ügyében kérdést intéztünk a kolozsvári üzletvezetőség kereskedelmi osztályához, ahol a következő felvilágosítást kaptuk: — A tarifaemelésről hivatalosan még nem kaptunk értesítést, de van tudomásunk felőle, mert nem régebben volt értekezlet e kérdésben.

A mai valutapiac

A mai napon ellanyhult a devizapiac. Általános tartózkodás volt észlelhető és üzletkötések csak kismértékben fordultak elő a következő árfolyamokon: Osztrák korona 360—365, magyar korona 380—390, cseh korona 585—595, francia frank 1035—1050, svájci frank 3800—3800, dollár 19500—19650, angol font 915—920, olasz lira 860—870.

Valutapiac november 28-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1050, Berlin —, London 916, Newyork 19500, Róma 860, Zürich 3825, Bécs 2775, Prága 590, Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 730 —, márka 4400, leva 132, török lira 95, font sterling 895, francia frank 1050, svájci frank 3800, olasz lira 840, drachma 320, dinár 265 —, dollár 19250, lengyel marka 3400, osztrák korona 2700, magyar korona 2600, cseh korona 560.

Zürich. Nyitás—Zárás: Berlin 12340—12340, Amsterdam 2097/8—20900, Newyork 51800—51800, London 240000—240000, Páris 276000—277500, Milánó 224750—224800, Prága 155500—156500, Budapest 8950—8950, Belgrád 75500—75000, Bukarest 27000—26500, Varso 9950—100, Bécs 7300 7300.

Párisi előtőzsde: Bukarest 965, Zürich 36115.

kormány és a Cfr. vezérigazgatósága között.

— A mostani 25 százalékos emelés tulajdonképpen egy régi tarifaemelési program utolsó stációja. Ugyanis a kormány által létesített megállapodás szerint a CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy a tarifaemelést három részletben fogja keresztülvinni. Eddig kétszer történt tarifaemelés a programnak a végleges keresztülvitelét jelenti. Mint a múltban, úgy jelenleg is általános lesz a tarifaemelés és nem csak a személyszállításra hanem az áruszállításra is ki fog terjedni. A CFR. szabályi értelmében az értesítést már meg kellett volna kapnunk, hogy azt hat héttel az életbe lépés előtt kifüggeszthessük. Ugyáltnak az idő rövidsége miatt a kormány szüntelenül fogja a CFR. t attól, hogy a rendelet megjelenése után csak hat héttel léphetesse életbe a tarifaemelést és ezerszer semmi akadály nem lesz az új tarifa életbe lépésének.

A jugoszláv cukorrépa-termelők mozgalmá. Belgrádból jelentik: Az ország cukorrépa-termelői Belgrádban kongresszust tartottak, amelyen kimondták a jugoszláv cukorrépa-termelők országos szövetségének megalakulását. A kongresszus elhatározta, hogy memorandumot terjeszt a földművelésügyi miniszterre, amelyben fel fogják sorolni a cukorrépa-termelők panaszait és kérni fogják, hogy a miniszter hasson oda, hogy a cukorgyárak minél előbb fizessék ki a répa kialakított vételárát. Elhatározták továbbá a termelők, hogy a jövőben a cukorgyárakkal nem fognak kötni külön szerződéseket.

Magyarországon egyelőre nem vezetik be az aranymérleget. Budapestről jelentik: A pénzügyminiszter elhatározta, hogy egyelőre eltekint az aranymérleg kötelező behozatalától, mert jelenleg a bankok és vállalatok az aranymérlegben nagyobb részt fiktív tételeket lennének kénytelenek beállítani, ami a gazdasági életben mérhetetlen károkat okozna. Itt említjük meg, hogy a Magyar Nemzeti Bank legutóbbi kimutatása szerint Magyarországon ezidáig 4489 milliárd bankjegy van forgalomban.

Megdrágult a felsősziléziai szén. A felsősziléziai szén árát, a munkabérek emeléseire való tekintettel, felemelték. Az új árszabály szerint a szén százötven zlotyval drágult meg tonnánként. Az exportszén ára változatlan.

HA FINOM CUKORKÁT AKAR, KÉRJEN „MELISSÁ“-T!

Cluj telefon 6-48 és 6-65

(Lloyd 2243)

Cluj, telefon 6-48 és 6-65

Divatos nőikabátok mélyen leszállított, minden elfogadható áron.
végleges kiárúsítása URANIA ÁRUHÁZ, Uránia-mozgóval szemben. (Sirocco 166)

Cluj Cal. Reg. Ferdinand 34

Modern ruhafestés, tisztítás GINK-nél, CLUJ Lloyd 3022.

Megkezdődött

végeladás-

karácsonyi vásár

nál is olcsóbban kerül egész raktárkészletünk eladásra. Oriási választék minden ruházati cikkben.

„AU PRINTEMPS“

ruházban

Strada Memorandului (Unio-utca) No 11.

Bá
E
Sok
betokna
külté-
Bárd O
nek v
hoovu
bizony
Bárd O
mélyen
ban ér
szávész
spontán
megnyil
képen e
szempon
déli k
zött vil
Bárd O
hiányza
hatódás
mek szá
tészete
ezért ha
szedett
mes ére
ishóljáb
al az éle
Azt, am
val mon
rott rime
tását.
Bárd
dobb ké
mizmus,
seit lá ja
den gond
gálatáca
megnyug
kőrő, az
nem téve
flauberti
ból nézne
sem lenne
Mind
kor a ro
„Kor
mind
kőld
ánits
Koltés
ad Bárd
példáj. ar
ses, jöve
lehet a k
mezsálat
hozni.
Bárd O
adta hi e
Erdély
címrel ad
vers-k, am
adja meg
s oci lista-
rog. Nagy
és kevésbá
juk a ver-k
és sok „ve
lőbb legibl
vannak sz
fogva is m
„Sslelt
porozva
s illés
külté
Ha Ady h
ugy érszt
amit ig-n
כשר.
a
Lebov
Cluj Mal
kedvezmén
ingyen
Értesítjük ti
vevőinket,

KÖNYVEKRŐL

Bárd Oszkár: Mi lesz velünk?
Erdélyi Lajos: Várakozás az éjszakában

Sokan vitatták már, hogy az elvont gondolatoknak költői megszólaltatása szorosan vett költészet-e? A vitát nem akarjuk eldönteni, de Bárd Oszkár könyvével kapcsolatban kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy az érzések közvetlen melegségétől a nem fűtött költemények, bizony nehezen jutnak el bensőbb érzéseinkig. Bárd Oszkár költészete egy tulitellektuális, mélyen gondolkodó ember költészete, akiről azonban érzések vihára még sohasem rárótt meg, művészi látása emelkedett, rímusalet nem benső spontaneitás szövi meg: ez is intellektuális meggyőződésének lényege. Mindezt nem gáncsképpen említsem meg, sőt — művészetben felüli szempontból — érdemképpen, mert kevés erdélyi költő van, akinek olyan erős, hangulatos világnézete volna, mint Bárd Oszkáré. Bárd Oszkár költészetéből csaknem teljesen hiányzik a természet színei és képi. Még hatóságait csaknem kizárólag könyves és eszmék számára tartja fenn. Érett hat egész költészete bizonyos mértékig programköltészetként, sőt hat egy-egy versora rímbe és ritmusba szedett tanulmányként. Bárd Oszkár a szó nem értelmében vett gondolatadó, a Goethe lírájából való faustianus, akiről nem habítanak el az élet színei, a szerelem csodája képrázatait. Azt, amit mond, a kifejezés teljes gazdagságát mondja, bár itt ott erősen csúszkál, kiszámított rímek rontják le egy-egy költemény hatását.

Bárd Oszkár költészetében a legmegragadóbb kétségeket az a hittelemesült optimizmus, mellyel a mai Európa vé es vergődő népeit látja és nézi. Minden érzés-készségét minden gondolatát ennek az optimizmusnak szelgálatáon állítja, színytelenséggel, ez éjti könyven meggyőző és ségbeszbes. Alakában: penthesztak költő, akiről részleteket nem érdekelnek, il uz őb nem tévesztenek meg. Ha regényíró volna, a Flaubert "Impassibili" tiszta, hűvös ablakából nézné a világot, bár sakeptikusá sohasem lenne.

Mind az ő maga erősíti meg legjobban, mikor a következő szavakkal fordul hozzánk:

"Kortársaim helye tettek beszélek, mindajajotok helyet: költő vagyok, költő, ki fáradtabb mintsem meséléssel ántson, mikor tépnek a fegyver."

Költészetnek abszolút értéket költészetvétele ad Bárd Oszkár költészete a legmegragadóbb példája annak, hogy homoly problémákat, becses, jóvendőt hívó és daloló poémákat miként lehet a költészet fennálló prózai elszózeivel megszólaltatni és az olvasó értelméhez közel hozni.

Bárd Oszkár könyvét a "Kadma-nyomda" adta ki e ökeő, igen szép formában.

Erdélyi Lajos "Várakozás az éjszakában" címmel adta ki költeményeit. Nem nagy igényű vers-k, amelyeknek érését az a gondolatvilág adja meg, amelyből fakadnak. Tímakőre a szociális-ö tézet megszobott ösvényén kanyarg. Nagyjában mindezt el lották már hivott és kevésbé hivott költők. Mégis: zívően forgatjuk a ver-köte, mert poémái bellemesen csengők és sok "verve"-vel kidőd zottak. Legszárya köbb legihletettebb szavai Jaures szellemeinek vannak szem elve, amelyek már aktualitásuknál fogva is megragadnak bennünket:

"Szelke ivelve törtéteit előre, porozva söpörte sziklacsoos havét a liles próféaként tüzes linyelvekket hűltie le nép hez into jószavat"

Ha Ady hatása alól felszabadulna Erdélyi Lajos, úgy éreztük: lesz egyéni mondanivalója is, amit igen sz pen fog elmondani. (s. l.)

Lebovics Béla szalámigyára
Cuj Malom-ut-a 8. Viszonteladóknek nagy árkedvezmény. Árjegyzék es cnechs her hivatala ingyen Rador No 2422

...itjnk tisztelt...
...vünk, hogy **bőrüzletünket** megnagyobbítva, Piat. Mihai Viteazul 13 sz. alól 16. sz. alá helyezük át. Raktáron tartunk kül- és belföldi bőröket és t.lpakat a legolcsóbb napi áron. Szives pártfogást kér **Grünfeld és Rosenberg**

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Árvácska. (Operett Szövegét írta Bus Fekete László, zenéjét szerezte Zerkovitz Béla Bemutató a kolozsvári Magyar Színházban) Stha egymás hoz jobba illo ket néz. Hogy milyen törszítő torzsalótt jöa napvilágra, ha ilyen két ötsö-hetségtelen páonul termő maghozásra, annak intő iskolapáidaja az Árvácska. Nem érdemes több szót vesztegetni roia Legfeljebb még csak annyit, hogy a két szerző közül a tetségtelenség e nyilvános árlytésán Bus Fekete vitte el a győzelmi pálmát. Amitt ez a szerző librettó címen öszesírt, az a legreménytelenebb zismaszta titkos iródmái kísérletei is talcsz. Ilyen darabot a legrosszabb előadás se tudott volna elfogadhatóvá tenni. Pedig az előadás is teljesen egy nívón mozgott a darab értékével. A színészek csak hettő között válszohattak: izléstelenek vagy rosszak lenni. Egyedül Mihály Margit tudott a két lehetsé-séz között valahogy egyensúlyt tartani. Jó is volt és izléstelen se volt. Dajka Margit jöteus-sátt fiatal színésznő dicséretesen rossz volt. Vszont Inéz jó volt, de nem illet érte dicséret. A többiekrel is vagy az egyiket, vagy a másikat kellene elmondani. A közönség viszona nem volt hajlandó ilyen disztinkciókat tenni hanem előadás közben lassan kilopóztak a színházból.

A MAGYAR SZÍNHÁZ ÉRTÉK MÉRÉSE
Szombat d. u. 1/24-kor: Csokonai. Szegény Zsuzsi a táborzásokor. A tihanyi Echshoz Csokonai halála, Gerso Du Malheaux. (Haradnia ifjusági előadás oicó helyarákkal Csokonai /tész Mihály emlé-ke etére. Bveztő előadást Kovács Dezső tart. Sorozatszám 146.)

Szombat este 8-kor: Árvácska: (3-adzor. Rendes hely-árrakkal Napi bérlet 38. sz. B. Sorozatszám: 147.)
Vasárnap d. e. 1/211-kor Tolmácy Emil hegedű-bangv r-senye. (Premier helyarákkal. Sorozatszám: 147.)

Vasárnap d. u. fel 4-kor: Gyere be rózsám. (Operett újdonság 8-adzor. Mérsékelt helyarákkal. Sorozatszám: 149.)
Vasárnap este 8 kor: Árvácska. [4-ödszer. Bórletszű-nyeben. Premier helyarákkal Sorozatszám: 150.]
Hétfő: Árvácska. [5-ödször. Bórletszűnyeben. Rendes Sorozatszám: 151.]

Kedd: Árvácska. (6-ödször. Második bemutató előadás Dajka Margitta. Nemáyi vel, Ftattával' Bonyászal, Leóvevel. Premier nel arakkal. Premier bérlet 21. sz. Sorozatszám: 152.)

MOZGÓK MŰVÉSE
Select mozgó. Szombat, november 29. Premier. *A kis bohóc*, Jackie Coogan kolndjai a cranszban 6 felvonásban. Fősze ebben Jackie Coogan.
Urania mozgó. Szombat november 29 Premier. *A két és fél jomadar*. Re. ényes történet, 6 felvonásban. Főszerepben Horo és Zuru.
Apollo Mozgó. Szombat, november 29. *A dzsungel csodái*. I rész. Az oro-zános városában. Szepzónis kalendor drama. Eredeti felvétel a vadállatok sivatságából.

NYILTTÉR
E rovatban közöltekt a szerkesztőség semmi-nemű felelősséget nem vállal

Autósok figyelmébe
Értesítjük az Autótalajdonosokat és autóveze-tőket, hogy gumí vulkanizáló műhelyünket és bér-autó vállalatunkat sejt házunkba C.lea Fe-leacului (v. Tordai-ut) 40 szám alá helyeztük át.
Buna és Barha bérantóváll lat
Telefon 361.

Szolid kiszolgálás
IZRAEL & Co.
Cuj, Calea Victoriei No 2. szücs és szörmsáruháza
10% Nagy karácsonyi és ujévi vásárt rendezünk **10%** árengedménnyel **10%**
Dus választék mindenféle szörmében, ruhaprémekben.
Szolid kiszolgálás

SPORT

Vasárnap délelőtt lesz a sétatéri korcsolyapálya ünnepélyes megnyitása. A sétatéri kor-colyapályán már lehet ugyan korcsolyázni, az ünnepélyes és hivatalos megnyitás azonban csak vasárnap délelőtt 10 órakor lesz. A megnyitás imponálás külső-égek között történik, katonazenekar közreműködés mellett.

Rövid hírek. A brünni Zidenice és a Slavia elhatározták, hogy továbbra is am török maradnak. — Priboj, az UFE volt csehtercsater, aki a leg-utóbb a prágai Spartában játszott, belépett a Blue Starba.

Budapesti futballprogram. A bajnoki szezon Budapestén is már a befejezéshez közeledik. Vasárnap a következő mérkőzések kerülnek lebo yolitásra: MTK—KAC, FTC—III. kerület, BEAC—UTE, Zugló—NSC. A VAC nem játszik, mivel a kisorsolt ellenfele, a Tórekvés, a zágrábi Hask val játszik nemzetközi mérkőzést.

Seeman a bécsi WAC élén. A bécsi jö-képessépi WAC, amelynek adionösen a létagárdaja el-örangu, a futballszakosztályát is reo g-nisálni akarja és annak vezet sére a nálunk is járt Seeman bíró kérték fel. Általában Seemanról és az új rezsimról a WAC előrejutását várják.

HASZNALJON CSAK "DURA" ELEMKEKET!

Vásároljon őszi és téli férfi-szöveteket
mélyen le szállított árban a
Postavärie Englezä Izrael Glück
Szövetáruházában Cuj, Calea Victoriei (v. Kossuth L.-u.) 5.

Uj! Kisiparosok Uj!
butorierakata
Cuj-Kolozsvár, Calea Begele Ferdinand 63. (volt Ferencz Jósef-ut). All-ndóan raktáron modern és oicó
butor berendezések
T rv után vállalunk és terv ztetünk.

G
melést
tására egyaránt
tósága között.
kos emelés tulaj-
emelési program-
nánnyal létesített
vezérlésgazdáltsága
ést három részlet-
g kétszer történt
huzonötöszázé-
élegesen keresztül-
on, ugy jelenleg
és nem csak a
ruszállításra is ki-
i értelmében az
na kapunk, hogy
előtt bifügzeszt-
rövidsége miatt a
fozja a CFR-t
eleúése után csak
a tarifacmelést és
lesz az új tarifa

paternelők moz-
Az ország cukor-
esszusz tartóitak,
áviai cukorrépa-
k megalakulását,
ogy memor-ndu-
muiszter unhoz,
cukorrépa erme-
hogy a muiszter
rak minél elő b-
retelérát. Elhatá-
sory a jövőben a
kötni külön szer-

őre nem vezetik
aról jelentik: A
gy egyelőre eltekint
alától, mert jelen-
sz aranyérleiben
nének kénytelnek
tten mérhetetlen
z, hogy a Magyar
sa szrint Magyar-
rd bankjegy van

ziai szén. A felső-
ek emelésére való
szabály szerint a
meg tonnánként.

"Á"-T!
8 és 6 - 6 5
and 34
Lloyd
3022.

ül egész
el-
asz-
cikkben.
"S"
No 11.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyesületi közléseim egy szöveg, vastag betűvel 6 lej. Legnagyobb apróhirdetés 30 lej. Aláírtaknak 30% kedvezmény

Halkötők és meletartók
jótanyos árban készítették
Str. Gen. Berthelot
[Ötvés-u.] 15. I. em. 8199

Üzlet, szoba, konyha,
bu orral szonnal átadó ju-
tányos áron: Cim a ki-
dóban 8190

Keresek perpekt néu e-
tál beszélő zsidó lányt két
gyermek melé vidékre.
Cim Egy, Bihar, 8:08

Fogászati laboratoriu-
m-felszerelést veszek. Den-
tist Ehrenthal, Huedin.
820

Hölgyek figyelmébe!

Mindennemü modern
hajmunkák, tambourir
választék, kizárólag el-
sősorndü anyag s készit-
mény, L'Oreal-Henné
minden színben kap-
ható. Megrendelést vi-
dékre is eszközök. Vá-
gott haját kicsinyben
és nagyban veszek. —
Mussa Gyula Cluj
Str. Memorandului 10

3 db festett vaspántos
nagy ruhakofar eladó.
M-gesinthelek a Zsidó
Arvagonozó irodájában
Szentlélek-u. 1.

Veszek könyveket. Ma-
gyar és németnyelvü
klasszikusokat, közgaz-
sági és társadalom-tudo-
mányi gyűjteményes mű-
veket használt vagy új al-
lapotban veszek. Részletes
ajánlatokat armegjelölés-
sel „Könyvbarát” címre a
kialtoba kérek.

Paszkasütő-gpek trans-
miszio G zuztele motorral
felzerelve adó Éreke-
kődni és megte-inteni ehet
Kohn Salamonnál Oradea-
Mare, Str. Tace Jonecu
(Körös u.) 37. 8172

Eladó ház 2 szoba,
konyha, szajz, kam-ra,
pnce stb. kettel. Érte-
kezni Basty-utca 9. első
ajtó. Lakas szonnal át-
vehető

Prima tűzifát

ölenként vagy arritva, keresek edőknek és fgyasz-
tók k legjutányosabban hazhoz szállit: Sta-
ruinta Romaneasca S. A. farszálya Cluj.
Pista Unirii 20. 229. Telefon 804.

S. Eisenstädter

szücs és szörmeáruház

Mode de Paris

Telefon-
szám: 768. **CLUJ** Táviratcim:
MODEPELZ.

PIAȚA UNIRII No. 12.

Szücs és
szörmekereskedők
figyelmébe

Angro osztály:

Calea Victoriei 2. Telef. 724.

Fiók:

Timisoara, Szentgyörgy-tér 1. szám
Telefon: 23-01.

Alba-Iulia, Calea Regele Ferdinand 4.
„Rador” No 1329

Szilva

aszalt, zsákos és ladás — kapható

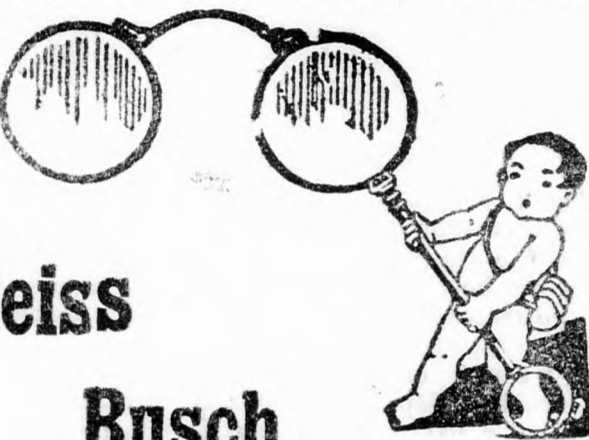
Léb Fivőrek cégnél

Cluj, Telefon 471.

Tűzifa

Stotter

Telefon 800. Apritva és
ólszámra legolcsobban.

Zeiss
Busch
Rodenstock

KUN MÁTYÁS FIA

1876 óta fennálló üzletében,
Cluj, Calea Victoriei No. 2.
orvosi rendelés, minta vagy választás szerint
kaphatók

Vaskereskedők és iparosok!

Legjobb, legolcsóbb bevásárlási forrás:
rud-, beton- és faonvas, mindennemü
lemezek, fémek és félkész-gyártmá-
nyok, gáz- és forr-csővek, csavar-
árúk (Brevillier & Urban), műszaki
cikkek stb. stb. En-gros

I. NACHT

Központ: Bucuresti, Strada C. A. Rosetti No 7,

Fiókok: Cluj, Str. Memorandului No 20. Telefon: 6-53
Arad, Braşov, Galaţi, Oradea-Mare, Timisoara,
Wien, Paris. — Táviratcim: METALNACH.

Férfikalapokat

fest,
flasztit,
formál
és vasal

Fehér István kalaposmester,
Cluj, Unió-utca 21. Redout.

Postai megrendelések is eszközölhetnek!

CLUJ, STR. AVRAM JANCU (volt Petöfi-u. 8
Telefon: 4-82.

Gyárt: evőeszközöket, szervizeket, disztárgya-
kat stb. Csak viszonteladóknek! Erősítő (törme-
léket is) a legmagasabb napiáron vesz. Ugyanott
tanulóanyagok felvétetnek.

Telefon 12-29. „Rador” No 2398

BUZETZKÓ utóda

F. Kuck

Gal. Reg. Ferdinand No 2.

Szővel, vászon, fehérnemű, harisnya, flanel,
bél-sárak és paplan nagyraktára.